

hos Sine Landsmænd. Da er mig faldet Jnd at det dermed for det første faar at beroe, forhaabendes at Grønlænderns ungdom mesten lige saa snart der till schall kunde habiliteris, dog maae foruden de 2de Missionairier ved hver Colonie ogsaa een Jnformator à parte til Deris Underviisning beschiches;

Jmidlertid kunde nest den allerhøyestes Velsig-nelse, nogen Capital tillegis hvor af mand siiden kunde vere mægtlig at giøre tilstrækkeligere Anstalter til Missionens ønskelige Befordrelse; Dette

bliver da til Slutning mine u-forgribelige Tancher till Desseninets fortseltelse og Nøtte.

Grønland, dend 2. Aug. 1727.

Hans Egede.

Oven anførte Forslag om Een Colonies Op-rettelse nord J Bugten paa 68 å 69 grad_u Siunes mig at vere for Desseninet meget nyttig, og der for det gierne underschriver.

Grønland ut Supra.

Jacob Gelmeiden.

Mindre Meddelelser.

Afrika burde vel egentlig nu kaldes »Den nye Verden« i Stedet for Amerika. Ganske vist har Afrika været kendt i Evropa fra Tidernes Morgen, derimod som bekendt ikke Amerika; men det er dog først i den nye Tid, at Afrika er bleven gennem-rejst og udforsket, saa man nu i det væsenlige kender, populært talt, hele Verdensdelen. I videnskabelig geografisk Forstand er der derimod endnu stadig et overordentligt stort Arbejdsfelt. Men takket være de mange ud-mærkede geografiske Rej-sende, der har arbejdet i Afrika, kan nu Eksploi-tørerne tage Fordelen ved Udnyttelsen af de Oplys-ninger, der tilflød dem fra de som Regel lidet belønnede Forskere. Afrika har i de senere Aar-tier mere og mere tiltruk- ket sig Opmærksomheden i Evropa. Blikket begyn- der at vende sig noget fra Asien, Verdens ældste Kul- turverdensdel, til Afrika, Verdensdelen uden Kultur i Hovedsagen. Det vil sik- kert blive lettere for Ev- ropæerne at arbejde i det store kun lidet udnyttede Afrika end f. Eks. i Syd-

amerika og Asien. I begge de sidste er Kontinenterne delt i ret afgrænsede Lande og imellem ret afgrænsede Nationaliteter fra gammel Tid, og det bliver i Fremtiden ikke let for Evroperne at udfolde deres Energi saa uhindret dér som i Afrika, der med sit Virvar af løst sammensatte, halv eller helt vilde Samfund, er lettere at skalte og valte med end Kulturriger. Af disse sidste findes praktisk talt kun de nordafrikanske, islamiske Samfund og Abyssinien, der maa tages mere alvorligt. Og det, der er det væsentligste, er at Afrikas Jord rummer store Skatte. Guldproduktionen her er 40% af hele Jordens. Diamantgruberne overtræffer

Indiens og Brasiliens. Kobber og Zink findes der rigeligt af. Jærnmængden skal staa paa Højde med Evropas, og Kullejerne forsyner Skibsfarten i Sydafrika. I de højere liggende Dele af det tropiske Afrika kan der med Held drives Landbrug og faas indfødt Arbejdskraft. Afrikas Udførsel af Bomuld og andre Vævestoffer vil sikkert gaa en Omgang i Møde, og hvad Kakao, Palmeolie og Jordnødder angaar, staa Afrika højest. I de højtliggende tropiske Egne og i Steppelandene er der Rum for et udvidet Kvægavl etc. Paa medfølgende Kort faas en Oversigt over Afrikas Jærnbaner, der skal virke i Eksploitationens Tjeneste.

O.

Literaturanmeldelser.

Danmark, Land og Folk. Historisk-topografisk-statistisk Haandbog. Udgivet ved Daniel Bruun, under Medvirkning af en Række Fagmænd. Bind I (426 + 237 S.), Bind II (306 + 123 + 299 S.). Gyldendalske Boghandel, Nordisk Forlag. København 1919.

Alene ved sit Omfang, sit store Anlæg og sin Rigdom paa Detailler indtager dette Værk en meget fremtrædende Plads indenfor Litteraturen om Danmark. En lang Række af kendte og ansete Fagmænd har her skildret forskellige Sider af vort Lands Natur, dets Mindesmærker, dets Bebyggelse og Menneskeliv i Fortid og Nutid og dets Næringsveje. Alene Bind I tæller 30 Medarbejdere. Ganske vist er ikke alle Haandbogens Emner lige indgaaende behandlede, og undertiden savner man en indre Sammenhæng mellem de mange Afhandlinger og kan ikke frigøre sig for den Tanke, at der ved et intimere Samarbejde mellem Medarbejderne maaske kunde være vundet et rigt og helt Billede af Danmark og dansk Kultur, hvor hver Enkelthed kom til sin Ret og saas i sin rigtige Sammenhæng. Et saadant Billede giver Haandbogen ikke. De mange Enkeltheder er ikke sammenføjede, de mangfoldige Aarsagsforbindelser, der knytter Danmarks Land og Folk sammen til et uløseligt Hele, er ikke paapegede. Væsentlige Elementer synes endog at være glemt; saaledes er der end ikke gjort Forsøg paa at skildre det danske Folks fysiske og aandelige Habitus. Disse Mangler gør sig forøvrigt stærkest gældende i Bind I, der omhandler Landet som Helhed. I Skildringen af de enkelte Landsdele, der er paa-begyndt i Bind II og skal fortsættes i de følgende Bind, er der mere Sammenhæng og Fuldstændighed.

Bind I indledes af Prof. H. P. Steensby, der særlig dvæler ved Betydningen af Danmarks Beliggenhed ved Færdsejlene mellem Vesterhavet og Østersøen. Dr. phil. Victor Madsen giver i sit Afsnit »Landets Tilblivelse« en kortfattet, livlig og anskuelig Fremstilling af Danmarks Geologi. Hertil er knyttet en Skildring paa 34 Sider af den danske Geologis Historie, der synes Anmelderen en Smule for udførlig, saa meget mere som ingen anden Videnskabsgren er fundet værdig til at blive historisk skildret i Værket. Bemærkningerne om afdøde Prof. N. V. Ussing giver ikke noget sandt Billede af denne Forskers Betydning for dansk Geologi. Magister H. Hansens Afhandling om Klimaet er forsynet med en Serie meget instruktive Vejrkort. Prof. C. H. Ostenfelds Kapitel om Danmarks Plantevækst omfatter en Oversigt over den danske Plantevæksts Historie samt en kortfattet Skildring af de nulevende Plantesamfund i Danmark; han drager herved ikke noget Hovedskel mellem naturlige og kunstige Plantesamfund, men lader Planternes Forhold til Vandforsyningen være Basis for sin Inddeling. Fra et geografisk Synspunkt er denne Skildring af særdeles stor Værdi. Dr. phil. C. Wesenberg-Lund gør Rede for vor Dyreverdens Historie og for vor nulevende Faunas S sammensætning og Livskaar. En af de meget faa etnografiske Bemærkninger, der findes i Bind I, er fremsat i dette zoologiske Afsnit, idet Steppegernnet og andre Steppedyr sammenlignes med »Steppens Zigeunere, der ogsaa en Tid lang tog til Takke med de jydskes Heder«; desværre maa jo hertil siges, at Zigeunerne ikke er noget Steppe-Folk, og at Hedens Tater kun indeholdt et meget ringe Zigeuner-Element. Efter Wesenberg-Lunds Paavisning af de mange Farer, der truer vor Dyreverden fra Menne-